

Ziekenhuis verlaten doe je het best met afspraken

Hof van Cassatie velt opmerkelijk arrest

Van onze redacteur

Guy Tegenbos

18/01/2005

BRUSSEL - Een patiënt die het ziekenhuis wil verlaten, ook al raadt zijn arts dat af, kan dat doen, maar doet dat het best met duidelijke afspraken op papier. Dat besluit Herman Nys, hoogleraar medisch recht aan de KULeuven, uit een wat verbazend arrest van het Hof van Cassatie.

DE zaak ging over een patiënte die tegen het oordeel van de arts in het ziekenhuis voortijdig verliet na een zware heupoperatie. Er doken verwickelingen op en ze stelde de arts ervoor verantwoordelijk. Die had haar niet afdoende geïnformeerd over de mogelijke gevolgen, argumenteerde ze.

De erfgenamen van de arts - de man is intussen overleden - toonden met documenten aan dat de arts zich verzet had tegen het vertrek, en dachten dat dit volstond. Dat is niet zo. Ze moesten echter ook bewijzen dat de arts de patiënt zelf duidelijk had ingelicht over de mogelijke risico's. Voor dat laatste vonden ze geen harde bewijsstukken in zijn archieven.

Van het hof van beroep in Gent kreeg de patiënte gelijk. De arts moet bewijzen dat hij de patiënt voldoende geïnformeerd heeft, luidde het principe dat het hof volgde.

„Dat principe lag in lijn met de rechtspraak van het Franse Hof van Cassatie die hier wel vaker de inspiratiebron is”, zegt professor Herman Nys. Maar ons Hof van Cassatie oordeelde anders. Het bevestigt zijn eigen vroegere rechtspraak: de patiënt moet (ook) bewijzen dat hij niet voldoende werd geïnformeerd.

Het Belgisch Hof van Cassatie redeneert: wie iets beweert, moet ook zelf bewijzen aandragen. De arts moet bewijzen dat hij de patiënt afdoende geïnformeerd heeft, maar het volstaat niet dat de patiënt aanvoert dat het bewijsmateriaal van de arts niet afdoende is, om gelijk te krijgen. De patiënt moet zelf ook bewijzen leveren.

Het Franse Hof van Cassatie koos onvoorwaardelijk de zijde van de patiënt, het Belgische Hof van Cassatie niet: het blijft genuanceerder.

Had de wetgever dat alles niet beter meteen in de wet op de patiëntenrechten geregeld? Nys: „De wet op de patiëntenrechten zegt klaar en duidelijk dat de arts verplicht is afdoende informatie te verstrekken aan de patiënt, maar zegt niet wie wat hoe moet bewijzen. Dat heeft de wetgever heeft bewust overgelaten aan de rechter. Dat lijkt patiëntonvriendelijk. Maar eenzijdig de bewijslast opleggen aan de arts, heeft ook nadelen. Je kunt zo voorspellen dat je dan in een ziekenhuis een standaardformulier krijgt voorgelegd zoals in een garage. Dat zegt dan dat 'de patiënt erkent dat hij op de hoogte is gesteld van alle gevolgen'. Eenzijdig de bewijslast bij de arts leggen, zal leiden een standaardisering van de arts-patiëntrelatie via dit soort formulieren, en dat is exact het tegenovergestelde van wat men moet nastreven: een individuele relatie arts-patiënt, afhankelijk van het geval.”

„Het is duidelijk dat je als patiënt nooit formeel zult kunnen bewijzen dat een arts iets niet gezegd heeft. Bewijzen dat iets zich niet heeft voorgedaan is altijd zeer moeilijk. De rechter mag daarmee rekening houden. Maar hij mag van Cassatie niet a priori uitgaan van het gelijk van de patiënt. Die moet ook bewijzen voorleggen.”

„Het ziekenhuis verlaten tegen het advies van de arts, is een recht van de patiënt. Maar het is dom om dat te doen zonder afspraken over de verdere verzorging en de risico's. Dat wordt het best op papier gezet. Ook de patiënt heeft daar belang bij”, besluit professor Nys.